

SEANCES DU MERCREDI 3 JUIN 1987  
VERGADERINGEN VAN WOENSDAG 3 JUNI 1987ASSEMBLEE  
PLENAIRE VERGADERINGSEANCE DU MATIN  
OCHTENDVERGADERING

## SOMMAIRE:

## CONGES:

Page 2128.

## PROJETS DE LOI (Discussion):

Projet de loi contenant le budget de la gendarmerie de l'année budgétaire 1987.

Discussion générale. — *Orateurs*: MM. Vanderborght, rapporteur, Descamps, Van Ooteghem, De Bremaeker, Eicher, Peetermans, M. le chevalier de Donnée, ministre de la Défense nationale et ministre de la Région bruxelloise, p. 2128.

Discussion et vote des articles, p. 2135.

Projet de loi réajustant certaines nominations et portant d'autres mesures administratives particulières à l'Office central d'action sociale et culturelle au profit des membres de la communauté militaire (OCASC).

Discussion générale. — *Orateurs*: MM. Nicolas, rapporteur, De Bremaeker, Eicher, M. le chevalier de Donnée, ministre de la Défense nationale et ministre de la Région bruxelloise, p. 2137.

Discussion et vote des articles, p. 2138.

Ann. parl. Sénat — Session ordinaire 1986-1987  
Parlem. Hand. Senaat — Gewone zitting 1986-1987

## INHOUDSOPGAVE:

## VERLOF:

Bladzijde 2128.

## ONTWERPEN VAN WET (Beraadslaging):

Ontwerp van wet houdende de begroting van de rijkswacht voor het begrotingsjaar 1987.

Algemene beraadslaging. — *Sprekers*: de heren Vanderborght, rapporteur, Descamps, Van Ooteghem, De Bremaeker, Eicher, Peetermans, ridder de Donnée, minister van Landsverdediging en minister van het Brussels Gewest, blz. 2128.

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 2135.

Ontwerp van wet houdende herschikking van sommige benoemingen en andere bijzondere administratieve maatregelen bij de Centrale Dienst voor sociale en culturele actie ten behoeve van de leden van de militaire gemeenschap (CDSCA).

Algemene beraadslaging. — *Sprekers*: de heren Nicolas, rapporteur, De Bremaeker, Eicher, ridder de Donnée, minister van Landsverdediging en minister van het Brussels Gewest, blz. 2137.

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 2138.

PRESIDENCE DE M. LEEMANS, PRESIDENT  
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER LEEMANS, VOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.  
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 10 h 5 m.  
De vergadering wordt geopend te 10 u. 5 m.

## CONGES — VERLOF

M. Paque, pour d'autres devoirs, demande un congé.  
Vraagt verlof: de heer Paque, wegens andere plichten.  
— Ce congé est accordé.  
Dit verlof wordt toegestaan.

MM. Friederichs, pour d'autres devoirs; Adriaenssens, en mission à l'étranger; Windels, pour devoirs administratifs, demandent d'excuser leur absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: de heren Friederichs, wegens andere plichten; Adriaenssens, met opdracht in het buitenland; Windels, wegens ambtsplechten.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving aangenomen.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DE BEGROTING VAN DE  
RIJKSWACHT VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1987

*Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen*

PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET DE LA GENDARMERIE  
DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1987*Discussion générale et vote des articles*

**De Voorzitter.** — Wij vatten de bespreking aan van het ontwerp van wet houdende de begroting van de Rijkswacht van het begrotingsjaar 1987.

Nous abordons l'examen du projet de loi contenant le budget de la Gendarmerie de l'année budgétaire 1987.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

**De heer Vanderborcht, rapporteur.** — Mijnheer de Voorzitter, hoofdzakelijk ter wille van de gezondmaking van de openbare financiën vertonen nagenoeg alle begrotingen in 1987 een status-quo ten opzichte van 1985, met een tendens tot vermindering van de kredieten.

De begroting van de Rijkswacht voor 1987 bedraagt 19 754,4 miljoen. Dit is een stijging van 4,09 pct. tegenover 1986 en een stijging van 16,01 pct. tegenover de aangepaste begroting van 1985. Het valt echter niet te ontkennen dat de begroting van de Rijkswacht voor 1987 ook sporen van sanering en bezuiniging vertoont.

Een modern en aangepast politieapparaat dat aan de grotere misdadigheid en het groeiend terrorisme het hoofd moet bieden, vereist een verhoging van sommige kredieten. De rijkswacht heeft slechts een reden van bestaan als zij bij machte is om de instellingen van de natie te beveiligen, de goederen van de burgers te beschermen en hun rechten te waarborgen.

Uw commissie besteedde bijzondere aandacht aan de personeelsproblemen. De commissieleden waren verheugd vast te stellen dat het beleid en het rijkswachtcommando zich alle moeite getroosten om het aantal manschappen op het peil te brengen bepaald door de wet van 29 december 1975, die de organieke wet van 2 december van 1957 op de rijkswacht had gewijzigd. De wet schrijft een personeelsbestand van 16 970 eenheden voor. Per 1 januari 1987 waren er 15 767 eenheden. Tien procent van het personeelsbestand mogen leerlingen zijn. Wij tellen thans 951 leerlingen in opleiding.

Tal van commissieleden vroegen aandacht voor de bezoldiging van het rijkswachtpersoneel, hun veiligheid en hun gerechtelijke bijstand bij geschillen die door rechtbanken worden beslecht.

De minister wees erop dat het militair karakter van het tuchtselsel behouden moet blijven terwille van de doeltreffendheid van de rijkswacht voor de diensten aan de burgers.

In het verslag is een kleine fout geslopen. De datum van het document is niet 21 juni, maar 21 mei. Uit het verslag zal men ook kunnen opmaken dat speciale aandacht werd besteed aan de vorming van het personeel, vooral aan de voortgezette opleiding, aan de opheffing van de feitelijke discriminatie van de vrouw bij de selectie en aan de opleiding van 400 miliciens. Het totaal van de personeelsuitgaven bedraagt voor 1987 14 426,1 miljoen of 63 pct. van de totale begroting tegenover 76 pct. in 1986.

Een operationeel korps veronderstelt een aangepaste uitrusting en een voldoende modern materieel.

De commissie besteedde veel aandacht aan de bewapening van de manschappen, de aankoop van voertuigen, de transmissie en de uitrusting van het personeel met het oog op hun beveiliging.

Het totaal van de kredieten voor uitrusting en materieel belooft in 1987 1 497,8 miljoen ten opzichte van 1 259 miljoen in 1986 en 356,5 miljoen in 1985.

De infrastructuur — het onderbrengen van de eenheden en de diensten van de rijkswacht en de huisvesting van het personeel — wordt ter beschikking gesteld door het ministerie van Openbare Werken via de Regie der Gebouwen. De modernisering van de infrastructuur is ver van voltooid. De verhoging van het aantal personeelsleden, vooral te Brussel, creëert nieuwe noden. Het is onverklaarbaar dat op dit gebied geen grotere inspanningen worden gedaan.

De kredieten voor de infrastructuur bedroegen in 1985 1 545 miljoen en in 1986 1 028 miljoen. Voor 1987 wordt echter slechts 849 miljoen ingeschreven.

Het verheugt de commissieleden dat het rijkswachtcommando positief meewerkt aan het realiseren van een betere coördinatie met andere politiediensten en dat het niets onverlet laat om de eigen eenheden te reorganiseren, te evalueren en indien nodig aan te passen.

Ik richt een dankwoord aan allen die hebben meegewerkt aan het tot stand komen van het verslag. Wij vragen de Senaat dan ook de begroting van de Rijkswacht voor 1987 goed te keuren.

M. le Président. — La parole est à M. Descamps.

M. Descamps. — Monsieur le Président, comme président de votre commission de la Défense nationale, je désire rendre hommage au ministre de la Défense nationale pour la clarté non seulement de l'analyse qu'il nous a faite du budget de la Gendarmerie pour 1987 et de la situation actuelle de la gendarmerie, mais également pour les réponses détaillées fournies avec patience aux multiples questions qui lui furent posées.

Le nombre important de ces questions ainsi que leur pertinence témoignent de l'intérêt que votre commission porte à la gendarmerie. Je me dois de remercier ici M. Vanderborghet pour son rapport clair et complet des travaux de votre commission qui vous permettra sans nul doute de mieux comprendre et d'approuver les mesures prises et envisagées par le gouvernement en ce qui concerne la gendarmerie.

Il s'imposait, en effet, de prendre des mesures énergiques de modernisation de la gendarmerie. Il fallait non seulement remplacer et compléter l'équipement, mais également adapter la formation, l'organisation et les méthodes.

Il faut constater que les missions de la gendarmerie, tout en restant les mêmes sur le plan légal, ont augmenté en volume et en difficulté. La diminution de la capacité opérationnelle de la gendarmerie, en raison de la diminution de la durée normale du temps de travail, n'a pas été compensée par une augmentation équivalente du personnel, alors que la criminalité ne fait qu'augmenter en volume et en violence.

Je soutiens donc pleinement l'effort de modernisation et d'adaptation de ce corps, déjà entamé en 1986 et poursuivi par le budget de 1987. En conséquence c'est à juste titre que le budget global de la Gendarmerie présente une augmentation de 4 p.c. par rapport à celui de 1986.

Cela permet, en effet, de porter à 7 p.c. les crédits d'ordonnancement en matière d'investissements alors qu'ils ne représentaient, en 1986 encore, que 4 p.c. du budget.

En même temps, des nouveaux moyens d'engagement pour un montant de près de 1,5 milliard sont mis à la disposition de la gendarmerie pour permettre la poursuite du renouvellement du matériel. Il était grand temps, d'ailleurs, qu'on puisse renouveler le charroi et les moyens de communication par du matériel plus moderne, plus adapté et plus performant.

Il ne suffit cependant pas d'accorder des crédits d'engagement importants. Il faut encore veiller à pouvoir les engager à temps, à bon escient et à limiter le plus possible les délais de livraison, de façon à rentabiliser au maximum l'effort financier consenti. En réussissant l'exploit d'engager la totalité des crédits d'engagement qui avait été prévus au budget de 1986, malgré les difficultés dues au retard dans l'élaboration des budgets et de la lourdeur des procédures, M. le ministre a prouvé qu'on pouvait lui faire confiance à cet égard.

Je voudrais cependant insister sur la nécessité de poursuivre l'effort consenti en matière de rééquipement de la gendarmerie. M. le ministre de la Défense nationale a lui-même admis, lors de la présentation du budget de 1986, l'état lamentable de l'équipement de la gendarmerie.

Ce n'est certes pas en deux ans qu'on peut espérer combler le retard encouru et permettre à la gendarmerie de retrouver des moyens en rapport avec les missions à accomplir. Les investissements qui vous sont proposés aujourd'hui font partie d'un plan d'ensemble réparti sur plusieurs années.

Il serait inadmissible, voire irresponsable, sous prétexte peut-être que le terrorisme n'a plus frappé la Belgique ces derniers temps, de ne pas continuer les prochaines années la réalisation des mesures nécessaires au rééquipement de la gendarmerie. Je voudrais que vous me rassuriez à ce sujet, monsieur le ministre.

J'ose donc espérer que le budget de la Gendarmerie pour 1988 sera élaboré en fonction de la nécessité de poursuivre les mesures nécessaires au maintien de notre sécurité intérieure et à la lutte contre la criminalité et le terrorisme.

J'ai appris avec satisfaction qu'on parviendra en 1987 à combler le déficit en personnel du corps opérationnel.

Cela ne résout cependant pas encore le problème de la mise sur pied d'un corps administratif et logistique. Il faudrait, en effet, pouvoir mettre fin à court terme à l'utilisation de gendarmes à des tâches administratives ou logistiques alors qu'ils ont été formés comme policiers. Le budget de 1987 ne prévoit pas de mesures à cet égard.

J'espère que celui de 1988 permettra le recrutement de personnel administratif et logistique de façon à pouvoir rentabiliser au maximum l'effectif du corps opérationnel.

Je regrette que l'état actuel de nos finances publiques ne permette pas une adaptation en profondeur des traitements. A cet égard, il me semble que les conditions de travail imposées ne sont pas suffisamment prises en compte lors des comparaisons faites avec d'autres emplois de la fonction publique, et je suis persuadé que cela constitue la raison fondamentale des difficultés de recrutement.

Je félicite cependant M. le ministre pour les initiatives qu'il a prises, malgré les limitations budgétaires, pour améliorer les conditions de travail et la sécurité juridique des gendarmes. Je voudrais également le soutenir dans ses efforts d'optimisation des moyens existants en adaptant l'organisation et les procédures.

Après quelques difficultés de mise en place, la réorganisation des unités mobiles s'est avérée répondre à un besoin opérationnel réel. Elle a permis d'organiser l'exécution des services de gendarmerie à Bruxelles d'une façon plus souple et plus efficiente, en évitant les détachements permanents de renforts d'autres unités.

J'estime que les expériences de réorganisation de la gendarmerie territoriale viennent à leur heure. J'ai pu constater moi-même que l'expérience menée dans le district de Tournai avait donné de très bons résultats. Je suis certain que le ministre de la Défense nationale réussira à persuader ses collègues de la nécessité de revoir l'organisation du service à la gendarmerie territoriale sur la base des nouveaux concepts mis à l'essai à Tournai.

Je terminerai, monsieur le Président, par un appel à tous les membres de cette assemblée pour qu'ils puissent, au-delà des divergences politiques, reconnaître l'impérieuse nécessité d'une police nationale bien structurée et bien équipée en votant le budget qui vous est présenté. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Van Ooteghem.

De heer Van Ooteghem. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb een poging gedaan om een advertentie op te stellen voor de aanwerving van kandidaat-onderofficieren bij de rijkswacht. Die advertentie, die in de vaderlandse pers zou moeten verschijnen, zou er als volgt uitzien: Belg zijn; van goed zedelijk gedrag — uiteraard —, ten minste 18 jaar oud zijn; vrij van ziekten en gebreken, voldoen aan een hele reeks medische normen; ten minste 1,68 meter groot zijn; een sterk gestel hebben; stevig gebouwd zijn; over een behoorlijke algemene vorming beschikken; slagen voor een letterkundig-wetenschappelijk examen, voor een psychologisch en psychotechnisch examen en voor een examen van lichamelijke geschiktheid; 1 jaar opleiding volgen aan de rijkswachtsschool te Brussel; ten minste lager secundair onderwijs hebben genoten; bij voorkeur tweetalig zijn zodat men in Brussel dienst kan doen in een tweetalige ploeg zonder voor die tweetaligheid te worden vergoed; een normaal gezinsleven verzaken; levensgevaarlijke opdrachten aanvaarden; tijdens de loopbaan herhaaldelijk worden overgeplaatst zonder dat men daar iets tegen kan doen; herhaaldelijk nachtelijke taken aanvaarden; talloze overuren presteren; over heel weinig vrije weekends beschikken; een militaire discipline aanvaarden; jaarlijks een kans op 5 000 of op 10 000 op zelfmoord hebben; na één jaar opleiding de formidabele som van 27 000 frank als salaris krijgen.

De zeldzame vogels die aan al die voorwaarden voldoen verdienen dus iets meer dan een stempelaar.

De regering en de generale staf zijn er dan nog over verwonderd dat zij zo weinig positieve reacties krijgen op een dergelijke advertentie. Bovendien is men verwonderd een heel andere categorie kandidaten te krijgen dan wordt verwacht. Het zijn vaak mensen die niet weten van welk hout pijlen maken, die helemaal niet gemotiveerd zijn voor de rijkswacht en die bijgevolg op elk gebied totaal ongeschikt zijn.

Ik kan u verzekeren, mijnheer de minister, dat zolang het probleem van de bezoldiging niet is opgelost, u er niet in zal slagen een oplossing te vinden voor de problemen bij de rijkswacht.

Bij de hogere officieren is de toestand verbeterd. Hun bezoldiging werd gelijkgeschakeld met die van de hogere officieren bij het leger. Dit gebeurt met een weddetoelage zodat de wedde van hogere officieren bij de rijkswacht toch lager blijft dan die van de hogere officieren bij het leger met het gevolg dat ook het pensioen lager is.

Ik weet niet of u voldoende antennes hebt bij de manschappen, mijnheer de minister, maar ik moet u er toch voor waarschuwen dat de toestand bij de onderofficieren zeer bedenkelijk is. Er heerst een zeer ernstige malaise en er is een zeer groot gebrek aan motivatie wegens een tekort aan middelen en het ontbreken van een behoorlijke bezoldiging.

Voor allen die zich ernstig met deze problemen bezighouden moet het Heizel-drama een eerste teken aan de wand zijn geweest. Wij mogen dat Heizel-drama en de gevolgen daarvan niet wegwuiven, minimaliseren of uitsluitend toeschrijven aan een slechte communicatie. Het was een bewijs dat de toestand bij de rijkswacht meer dan ernstig is.

Tijdens een begrotingsdebat wordt vaak gepraat over details en futiliteiten, over enkele miljoenen min of meer. Vandaag zouden wij een fundamenteel debat moeten kunnen houden over het voortbestaan van de rijkswacht.

Ik ben ervan overtuigd dat op het ogenblik het voortbestaan van de rijkswacht onzeker is. De rijkswacht staat voor de verscheurende keuze: ofwel langzaam maar zeker leegbloeden bij gebrek aan geschikte kandidaten, ofwel personeel aanvaarden dat karakterieel, moreel, lichamelijk en verstandelijk ten volle ongeschikt is voor wat men een keurkorps noemt. Daarover zouden wij een ernstig debat moeten voeren. Dat is de fundamentele vraag bij de naakte cijfers van een begroting die al voor de helft is opgebruikt.

Op het ogenblik is er een structureel tekort van 20 pct. manschappen. Dat is het probleem. In het Franstalige landsgedeelte — het staat in het zeer goede verslag van collega Vanderborght — is er een acuut probleem. Er zijn te weinig Franstalige rijkswachters, zowel bij de aanwerving als bij de selectie en het is totaal uitgesloten dat men nog Nederlandstalige rijkswachters in het Franstalige landsgedeelte inzet.

In de provincie Luik bijvoorbeeld zijn er gemiddeld 350 geregistreerde misdaden en ernstige wanbedrijven per 10 000 inwoners, wat ver boven het landsgemiddelde van 255 ligt. Precies in die provincies waar men het meest de rijkswacht nodig heeft, heeft men te weinig geschikte kandidaten.

De toestand te Brussel is eigenlijk niet beter. De reserves bestemd voor ordehandhaving zijn dagelijks geheel uitgeput tengevolge van de veiligheidsopdrachten die de rijkswacht hier en der moet uitvoeren. Mobiele eenheden zijn er nooit beschikbaar.

Men probeert het tekort op te vangen met allerlei lapmiddelen, met kunstgrepen, maar fundamenteel verandert men aan het probleem helemaal niets. De aanwerving is open voor vrouwelijke kandidaten. Nu constateert men dat slechts 1 pct. van de vrouwelijke kandidaten voldoen aan de normen. Van de 2 950 vrouwelijke kandidaten werden slechts 30 vrouwen aangeworven. Deze reusachtige inspanning, zowel vanwege de rijkswacht als vanwege de kandidaten, heeft zeer teleurstellende resultaten.

Over het andere middel, de aanwerving van miliciens, hebben wij herhaaldelijk in de Hoge Vergadering gedebatteerd. Mijnheer de minister, u zal moeten toegeven dat ook hier het resultaat teleurstellend is. Van de 729 vrijwilligers slaagden er slechts 90 voor de aanwervingsproeven. De 90 kandidaten die nu in de rijkswacht zijn opgenomen, volstaan niet eens om de 107 rijkswachters die in de loop van 1986 ontslag hebben genomen te vervangen. U zal moeten toegeven dat wij hier voor een enorm probleem staan en dat wij in het debat aan die essentiële vraag voorbijgaan. Of zal men bij de rijkswacht straks ertoe verplicht zijn het voorbeeld van sommige politiekorpsen te volgen? Om het tekort aan manschappen aan te vullen gaat men over tot de aanwerving van tewerkgestelde werklozen, zonder enige selectie. In sommige politiekorpsen zijn tewerkgestelde werklozen aanwezig die absoluut niet geschikt zijn voor hun taak en die helemaal niet werden geselecteerd. Ze beschikken daarenboven over bepaalde inlichtingen die niet bestemd zijn voor de gewone burgers. Dat is totaal aanvaardbaar. Als het zo voortgaat, krijgen we bij de rijkswacht dezelfde toestand als in de politiekorpsen.

Er is te weinig tijd, er zijn te weinig middelen en te weinig manschappen voor de voornaamste opdracht van de rijkswacht, namelijk de bestrijding van de zware criminaliteit. Wij zijn het er allen over eens dat er bij de bevolking een gevoel van onveiligheid en onrust heerst wegens de enorme toename van de zware criminaliteit waartegen de rijkswacht blijkbaar niet opgewassen is.

In plaats van die eigenlijke opdracht uit te voeren en daaraan al haar aandacht te besteden, wordt de rijkswacht te pas en te onpas gemobiliseerd door de grillen van een afgezette burgemeester in Voeren om daar een spelletje kat en muis te spelen met de Vlamingen. Vlaamse rijkswachters moeten Vlamingen de toegang tot een Vlaamse gemeente beletten op bevel van een afgezette Franstalige burgemeester. Het is eigenlijk tragikomisch, maar zelfs daar slaagt de rijkswacht niet in. In 1986 is ze driemaal opgetreden in Voeren. De kostprijs is vermeld in het verslag: 19,7 miljoen. Zonder resultaat echter want telkens zijn al die wandelaars of betogers in Voeren gaan wandelen zonder dat de rijkswacht daar iets tegen kon doen. Op 22 maart 1987 werden 650 rijkswachters gemobiliseerd om 650 Vlamingen de toegang tot Voeren te beletten, één rijkswachter per wandelaar dus. Kostprijs volgens het verslag: 6,5 miljoen of 10 000 frank per wandelaar. Zonder resultaat echter, want alle 650 wandelaars hebben Voeren bereikt. Is men in België knettergek geworden om dergelijke toestand verder te laten bestaan?

Als verkozenen van het volk en lid van de commissie voor de Defensie maak ik mij heel grote zorgen over de toekomst van de rijkswacht en over de veiligheid van onze medeburgers. De zware criminaliteit stijgt schrikwekkend. In 1986 waren er 253 437 vaststellingen en 52 715 ophelderingen of 20,8 pct. Van de 253 000 vaststellingen van zware misdaden werden er dus meer dan 200 000 niet opgehelderd zodat de misdadigers vrijuit konden gaan.

Wat de *hold-ups* betreft, is de toestand zo mogelijk nog dramatischer. Daar bedroeg de ophelderingsgraad slechts 14,4 pct. Van de 694 *hold-ups* die in 1986 werden gepleegd, werden er slechts 100 opgehelderd. 594 bleven onbestraft.

In vele gevallen maakt men geen oordeelkundig gebruik van de rijkswacht. Ik heb al gewezen op de klucht in Voeren. Rijkswachters, met wie ik gepraat heb en die zijn tewerkgesteld in de kazerne van de generale staf in Brussel, klagen dat ze zich hebben aangemeld om de zware criminaliteit te bestrijden omdat ze graag buitendienst doen en ze verplicht zijn bij de generale staf hun dag te vullen met fotokopies te maken en documenten rond te delen of van het ene kantoor naar het andere te brengen. Zij merken op dat ze daarvoor toch niet die zware opleiding hebben gehad.

Dagelijks worden honderden manschappen geïmmobiliseerd voor bewaking van het Parlement, van ambassades, gerechtshoven enzovoort. Die rijkswachters worden ingezet onder hun niveau. Om acht uur per dag voor het Parlement te staan, moet men toch niet worden opgeleid als rijkswachter met alle examens van dien. Die bewaking kan toch gebeuren door gewone miliciens of door de militaire politie. Waarom zijn er hier voor onze deuren verschillende soorten bewakers nodig? Hetzelfde geldt voor de gerechtshoeven.

Ridder de Donnée, minister van Landsverdediging en minister van het Brusselse Gewest. — Dat moet u aan de Voorzitter vragen.

De heer Van Ooteghem. — Inderdaad, mijnheer de minister, maar het is over het beleid van de rijkswacht dat hier vragen worden gesteld. Misschien kan de Voorzitter daarover straks een woordje zeggen, maar dat valt niet onder mijn bevoegdheid.

De rijkswacht wordt in vele gevallen onder haar niveau gebruikt, zeker voor de dagelijkse bewakingsopdrachten. Dat is geen taak voor de rijkswacht. Zij moet vooral gerechtelijke opdrachten uitvoeren. De bevolking verwacht dat de zware misdadigheid wordt aangepakt. Dat is de taak van de rijkswacht. Het is daar dat zij te kort schiet, precies omdat zij te veel tijd moet besteden aan een heleboel andere klusjes.

U weet ook, mijnheer de minister, dat er in de werkplaatsen, op de generale staf en in de keukens tientallen flinke gezonde kerels zitten die daar niet thuishoren. In Nederland bijvoorbeeld worden de gerechtshoeven bewaakt door parketwachters die niets met de marechaussee te maken hebben. De staf te Brussel is overbevolkt met bureaucraten, personen die een dure opleiding hebben genoten en die voor die taak niet zijn geschikt. Zij moeten daar vaak als enig werk op de schrijfmachine typen, iets dat veel vlugger door typisten kan worden gedaan.

Wij constateren tevens dat het logistiek en administratief korps, bestemd voor dergelijke jobs, totaal onbestaande is en dat die diensten precies de 1 580 man opslorpen die op het terrein ontbreken om de taak van de rijkswacht naar behoren te kunnen uitvoeren.

Sommige personen bij de rijkswacht vinden dat de rijkswachters absoluut ook soldaatje moeten spelen en dat zij militaire taken moeten krijgen. Die militaire taken van de rijkswacht lokken in legerkringen de grootste hilariteit uit. De rijkswacht beschikt noch over de voertuigen,

noch over de bewapening noch over de training om in een gewapend conflict te kunnen optreden, bijvoorbeeld tegen luchtlandingstroepen. Dat is een taak die voor hen totaal uitgesloten is. Het is een belachelijke opdracht. Ook daar wordt weer geld en tijd verspild om de rijkswacht opdrachten te laten uitvoeren waarvoor zij niet is bestemd.

Mijnheer de minister, als Vlamming constateer ik dat de rijkswacht op een partijdige manier wordt ingezet in dienst van een afgezet burgemeester.

Als burger constateer ik dat de zware criminaliteit steeds toeneemt en dat de opklaringsgraad ervan steeds daalt.

Als senator constateer ik dat de rijkswacht onderbetaald, onderbemant en gedemotiveerd is. Als lid van de commissie voor de Defensie constateer ik dat uw begroting de fundamentele vraag voorbijgaat over het voortbestaan van dat korps dat momenteel op zijn grondvesten wankelt. Daarom zal ik met de dood in het hart tegen uw begroting stemmen. (*Applaus op de banken van de Volksunie.*)

**De Voorzitter.** — Het woord is aan de heer De Bremaeker.

**De heer De Bremaeker.** — Voorzitter, in zijn inleidende uiteenzetting bij de begroting 1987 van de Rijkswacht wijst de minister op de inspanningen die hij geleverd heeft voor het geleidelijk wegwerken van het tekort in de verhouding huidige getalsterkte/wettige getalsterkte. Op 1 januari 1985 ontbraken er bijvoorbeeld 496 personeelsleden in het operationeel korps. Bij het opstellen van de begroting 1987 was dit tekort teruggebracht tot 171 eenheden. Bovendien verklaart de minister dat het tekort van onderofficieren bij het operationeel korps tegen einde 1987 ten volle weggewerkt zal kunnen worden.

De minister van Landsverdediging doet er dus wat aan. In de mate dat zijn inspanningen zowel de veiligheid van de burgers vergroten als het groot aantal overuren der rijkswachters tot aanvaardbare getallen terugbrengen is de opvoering van het personeelsbestand te verstaan.

Toch blijven de Vlaamse socialistische bij hun reeds vroeger verkondigde stelling, namelijk dat een opvoering van het personeelsbestand zou moeten gebeuren in coördinatie en nauwere samenwerking met de gemeentepolitie en de gerechtelijke politie. Eerst zou moeten worden overgegaan tot de reorganisatie en de restructuratie van de diverse politiekorpsen in ons land. Pas nadien zou de werkelijke behoefte aan personeel in alle objectiviteit kunnen worden vastgesteld.

In een aantal gevallen bestaan immers personeelsleden, diensten en materieel naast elkaar. Een reorganisatie zou tot aanzienlijke besparingen kunnen leiden.

Denken we in dit verband aan de computers van de rijkswacht en van de gerechtelijke politie. Beide politiekorpsen hebben een bijzonder budget voor personeel en personeelsopleiding en de aankoop, huur of leasing van informaticamaterieel. Beide politiekorpsen hebben een apart bestand. In het uitstekend verslag namens de commissie voor de Defensie uitgebracht door collega Vanderborght waarvoor wij hem trouwens feliciteren, zijn de verschillen bondig, misschien al te bondig, uiteengezet door de minister van Landsverdediging.

Is het nu niet mogelijk, bijvoorbeeld met één computerconfiguratie te werken, waarin zowel de rijkswacht als de gerechtelijke politie hun gegevens opslaan, per onderwerp of per persoon?

Het uitwisselen van gegevens tussen deze beide korpsen is reeds begonnen en wij hebben met belangstelling kennis genomen van de verklaring van de minister dat de rijkswacht reeds beschikt over een zestigtal terminals die met het systeem van de gerechtelijke politie zijn verbonden, en, omgekeerd, dat de gerechtelijke politie beschikt over een dertigtal terminals die aangesloten zijn op het informatiesysteem van de rijkswacht. Toch menen wij dat, zoals we daarnet zegden, grotere besparingen in deze belangrijke uitgavensector mogelijk zijn.

Het zal de minister niet verwonderen dat wij nogmaals bezwaar uiten ten opzichte van de geplande geregelde inschakeling van militairen in de rijkswacht. Daar we op dit onderwerp uitvoeriger ingingen bij de bespreking van de begroting 1986 van de Rijkswacht willen we er nu niet langer blijven bij stilstaan.

We wensen voorts te wijzen op een drietal punten waarvan we met belangstelling de spoedige realisatie tegemoet zien.

Het betreft in de eerste plaats de vastlegging van het statuut van het administratief en logistiek korps. Dit korps, dat in het leven werd geroepen bij wet van 29 december 1975, wet die de organieke wet van 2 december 1957 op de rijkswacht wijzigde, heeft nog steeds geen eigen statuut. Redenenen van politieke, budgettaire en technische aard worden

ingeroepen om dit uitstel te verklaren. We durven aandringen op een spoedige afwikkeling van dit probleem.

In de tweede plaats willen we eveneens aandringen op de realisering van het statutair recht op rechtsbijstand ten behoeve van de rijkswachters die gerechtelijk worden vervolgd of rechtstreeks door derden in rechte worden gedagvaard wegens feiten die zich tijdens de dienst hebben voorgedaan of met de uitvoering ervan verband houden. Het lijkt geen twijfel dat de invoering van een dergelijk statutair recht op rechtsbijstand de rijkswachters een grotere mate van zekerheid zal verschaffen bij de correcte uitvoering van hun taken.

In de derde plaats dringen we aan op de verdere uitvoering van het syndicaal statuut dat veel rijkswachters na aan het hart ligt.

Mijnheer de minister, het zal u duidelijk zijn dat, ondanks uw inspanning en uw verdienste om uw taak zo goed mogelijk uit te voeren, de afstand tussen de visie door u en de regering vertolkt, en onze visie, nog te groot is om uw beleid onvoorwaardelijk te aanvaarden. De Socialistische Partij zal uw begroting dus niet goedkeuren. (*Applaus op de socialistische banken.*)

**M. le Président.** — La parole est à M. Eicher.

**M. Eicher.** — Monsieur le Président, le ministre a l'habitude de se plaindre du manque de moyens budgétaires. Toutefois, il faut constater que le budget de la Gendarmerie est en augmentation constante, et ce de façon supérieure au budget de l'Etat, hors dette. De 1982 à 1987, le budget de l'Etat a une croissance de 9,1 p.c., celui de la Gendarmerie de 39,9 p.c. alors que celui du secteur social n'a qu'une croissance de 3,6 p.c. Cette situation est inacceptable.

Inacceptable aussi parce que les communes ne reçoivent pas les moyens budgétaires permettant à leur police de remplir ses missions qui doivent, en conséquence, être reprises par la gendarmerie. Le gouvernement veut-il la mort de ce type de police afin d'avoir en main une police nationale? Vous constatez vous-même, monsieur le ministre, que la gendarmerie s'éloigne de la population. Une autre répartition des moyens entre les différents types de police ne donnerait-elle pas de meilleurs résultats en ce qui concerne la sécurité du citoyen?

Depuis un certain temps, on parle d'un audit relatif aux polices. Où en est cet audit? Sera-t-il soumis aux commissions parlementaires pour simple information ou dans le but de susciter une discussion et ce avant ou après que le public ait été informé par la presse?

La coordination des polices ne peut se réaliser que si l'on sait qui doit faire quoi, où et quand, si chaque type de police se voit octroyer les moyens budgétaires lui permettant d'exécuter ses missions, si des centres de rassemblement et de coordination de l'information sont créés à plusieurs niveaux, si la guerre des polices se termine, enfin, si un contrôle parlementaire sur toutes les polices nationales est organisé.

Vous semblez rencontrer des difficultés pour recruter des gendarmes. Vous déclarez que les causes en seraient la dénatalité, la mentalité de la population et le statut pécuniaire du gendarme, non adapté aux types de prestations et à leur durée.

La dénatalité, vous la servez à toutes les sauces, que ce soit pour justifier vos difficultés à recruter des gendarmes, pour diminuer le nombre de militaires appointés, pour modifier la loi sur la milice afin de rendre plus de jeunes disponibles à l'accomplissement d'un service de milice, pour justifier une augmentation de la durée du service militaire. La dénatalité a bon dos!

La mentalité de la population serait un frein au recrutement de jeunes gendarmes. N'est-ce pas une preuve que la gendarmerie est une institution qui éprouve des difficultés à se faire accepter par la population parce qu'elle a perdu le contact avec le public ainsi que sa confiance, ce qui est regrettable?

Le statut pécuniaire est inadapté à ce qui est exigé d'un gendarme. Mais l'organisation de l'exécution des tâches n'est-elle pas, elle aussi, inadaptée? Cette organisation n'est-elle pas à la base des revendications à caractère pécuniaire et de situations sociales et familiales insupportables pour le gendarme et sa famille?

Vous avez l'intention de demander aux gendarmes un effort considérable afin d'intéresser la jeunesse aux possibilités de faire carrière à la gendarmerie. Croyez-vous qu'un gendarme ayant une vie perturbée fera l'effort demandé? La jeunesse n'est pas aveugle, elle est capable de se rendre compte de ce qu'est une vie de gendarme! Pourquoi vouloir recruter des jeunes gendarmes par une propagande alléchante? Voulez-vous avoir, à terme, une pléthore de gendarmes désillusionnés?

Les épreuves de sélection auraient été revues de manière à respecter l'égalité de traitement entre les hommes et les femmes. Si, en théorie, cette égalité est réalisée, il ne semble pas qu'un plus grand nombre de femmes soit recruté comme gendarmes. N'y aurait-il pas lieu d'effectuer une étude des causes des échecs des candidates ?

La mise en place du corps administratif et logistique tarde. A la lecture du rapport, on peut conclure qu'aucune étude de ce problème ne progresse. L'idée de doter ce corps d'un statut à caractère militaire ne permettra pas d'y reclasser le gendarme « usé ». Vouloir garder à la gendarmerie ou à une de ses composantes une structure à caractère militaire me semble incompatible avec l'ensemble des missions à accomplir. De plus, ce caractère, qui se traduit par une hiérarchie et une discipline militaires, alourdit la bureaucratie et empêche toutes décisions rapides exigées par l'exécution des tâches judiciaires et policières.

Au 1<sup>er</sup> janvier 1987, il y avait, en ce qui concerne le corps opérationnel, un déficit de 107 officiers et de 64 sous-officiers. Pourriez-vous me dire pourquoi, en général, les unités territoriales accusent un déficit de 10 p.c. en personnel ?

Vous constatez que la durée et l'irrégularité des prestations sont à la base du mécontentement du personnel. Les événements du palais de justice de Liège m'ont appris que les gendarmes de service ne venaient pas de la brigade de Liège, mais de celle d'Eupen, peut-être exceptionnellement. Les effectifs de la brigade de Liège sont-ils insuffisants ? Combien de temps les gendarmes ne perdent-ils pas en déplacement ! N'y aurait-il pas lieu de confier la garde d'individus dangereux à des gendarmes spécialement formés pour les opérations de surveillance que je viens de décrire ?

Vos relations, comme celle de l'état-major de la gendarmerie, avec les organisations syndicales ne semblent pas être au beau fixe. Certains se plaignent de l'obligation de compter comme membres cotisants 20 p.c. de l'effectif alors que 10 p.c. seulement sont imposés aux organisations syndicales des services publics, de la volonté exprimée par l'état-major de s'immiscer dans leur organisation et leur représentation ainsi que du fait que les projets d'arrêtés d'exécution de la loi syndicale ne permettraient pas un syndicalisme de négociation et de participation impliquant l'abandon des systèmes de décisions unilatérales au profit de véritables conventions.

Le Conseil des ministres du 14 février 1986, sous le motif de renforcer la sécurité des citoyens, aurait approuvé une série de mesures visant à améliorer les moyens des corps de police. Les décisions concernant la gendarmerie peuvent être synthétisées comme suit. Il conviendrait, pour ce qui est du corps opérationnel, de porter les effectifs au maximum légal, soit à 790 officiers et à 14 600 sous-officiers ; pour ce qui est du corps administratif et logistique, de mettre 1 450 militaires supplémentaires à la disposition de ce corps et ce à raison de 290 par an, pendant cinq ans. Quant à la rémunération et aux allocations, il faudrait consacrer 361 millions supplémentaires à l'augmentation des allocations de week-end et de nuit ainsi qu'au paiement de certaines prestations.

En ce qui concerne le fonctionnement, 67 millions supplémentaires ont été octroyés pour la formation continuée de recyclage des membres du corps opérationnel. Pour les investissements, les crédits supplémentaires en 1986 et 1987 s'élèveraient à 2 093 millions. Ils seraient prélevés sur les crédits de la Défense nationale. De plus, le 23 mai 1986, il fut décidé d'affecter 400 miliciens par an à la gendarmerie.

Pouvez-vous, monsieur le ministre, faire le point sur la mise en œuvre de toutes ces décisions ?

La réalisation de certaines d'entre elles a-t-elle déjà amélioré la sécurité des citoyens et dans quelle mesure ? Le mécontentement du personnel a-t-il diminué ?

Les premières affectations de miliciens ont eu lieu le 1<sup>er</sup> mars 1987. Que font ces miliciens ? Combien sont-ils ? Sont-ils logés et nourris par la gendarmerie ? Le nombre de candidats sélectionnés correspond-il aux besoins ? Avez-vous déjà pu vous rendre compte de leur état d'esprit ? Sont-ils bien accueillis ?

Le milicien affecté aux forces armées coûte quelque 88 000 francs au budget de la Défense nationale. Pourquoi le coût du milicien affecté à la gendarmerie s'élèverait-il à 123 250 francs environ, soit 40 p.c. de plus ? Ce dernier milicien bénéficie-t-il d'un autre statut pécuniaire ?

De mes contacts avec des gendarmes, je dois constater que certains investissements que vous avez l'intention de réaliser ne rencontrent pas l'assentiment du personnel. Je voudrais citer la construction de bâtiments de lavage de véhicules que vous avez l'intention d'implanter dans chaque district. Le personnel croit que les trajets vont augmenter la durée des

prestations, sans parler du coût des trajets en carburant. Qu'en est-il réellement ?

J'en arrive ainsi aux aspects de mon intervention intéressant plus particulièrement ma région.

Vous-même — ou le ministre des Travaux publics — auriez l'intention de construire des nouveaux bâtiments au profit de la brigade d'Elsenborn.

Cette brigade est actuellement installée dans les bâtiments loués, situés au centre de ses activités. Bien que l'Etat possède à Elsenborn des terrains propices à l'implantation du nouveau complexe de la gendarmerie, les installations seraient construites sur un terrain à acquérir à Butgenbach.

Des intérêts particuliers sont-ils liés à l'achat de ce terrain ? L'installation de cette brigade à trois kilomètres de celle de Bullange se justifie-t-elle du point de vue opérationnel ? A une époque où le gouvernement vide les poches des pauvres, où les routes de l'Etat, dans cette commune, sont impraticables par manque de volonté ou de moyens, n'est-il pas insensé d'acheter un terrain pour plaire à je ne sais qui ?

Sur les crédits d'engagement de l'article 74.02, vous allez acquérir du matériel radio pour les unités territoriales. La commande est-elle déjà passée ? Quand sont prévues les premières livraisons ? Vu que le matériel mis à la disposition du district d'Eupen, difficile à atteindre en hiver, ne permet pas au gendarme en mission de garder en permanence le contact avec sa brigade ou son district, avez-vous l'intention de doter en premier lieu ces gendarmes et leurs véhicules de ce nouveau matériel enfin efficace ?

Monsieur le ministre, ce budget marque la volonté du gouvernement de faire de la gendarmerie un instrument indispensable au maintien de l'ordre et de la sécurité des citoyens, et au détriment des polices communales. Pour un gouvernement de droite, il est plus facile d'imposer sa volonté en utilisant une police nationale distante de la population et qu'il peut manipuler à son gré. Pour notre part, nous sommes convaincus que la sécurité des citoyens ne peut être assurée qu'avec une police intégrée à la population — cette réflexion vaut également pour la gendarmerie —, c'est-à-dire sous la responsabilité entre autres des autorités locales et communales.

Vu la diminution permanente du pouvoir d'achat des plus démunis et des allocataires sociaux en raison des difficultés budgétaires, nous ne pouvons, monsieur le ministre, être d'accord sur ce budget en augmentation de 40 p.c. par rapport à 1982. (*Applaudissements sur les bancs socialistes.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Peetermans.

De heer Peetermans. — Niettegenstaande wij slechts een paar maanden geleden de Rijkswachtbegroting 1986 hebben besproken, is de begroting 1987 niet zomaar een aangepaste heruitgave van beleidsopties geworden.

Integendeel, de commissiewerkzaamheden hebben ons een duidelijk inzicht gegeven in de stand van zaken betreffende de uitvoering van de maatregelen vervat in de begroting 1986, enerzijds, en van de nieuwe beleidslijnen van de begroting 1987, anderzijds. Uit de gegevens van deze begroting blijkt duidelijk de wil van de regering om de reeds in 1986 aangevatte moderniseringsinspanning, ondanks de moeilijke budgettaire omstandigheden, voort te zetten en zelfs op te drijven.

De uiteenzetting van de minister van Landsverdediging in de commissie en de uitgebreide en duidelijke antwoorden op de zeer talrijke vragen konden zowel mij als mijn fractie overtuigen van de politieke wil van de minister om, ondanks de budgettaire beperkingen en de politiek moeilijke context, met vastberadenheid de nodige hervormingen en aanpassingen te realiseren.

Het verslag van collega Vanderborght, die ik bij deze wil danken en gelukwensen voor de volledige en correcte weergave van de werkzaamheden van onze commissie, geeft ons trouwens een duidelijk beeld van de problemen waarmee de rijkswacht en de verantwoordelijke ministers te kampen hebben en van de vaste wil, vertaald in concrete budgettaire en organisatorische maatregelen, om ze een afdoende oplossing te geven.

De getroffen of overwogen maatregelen zijn het verlengstuk van een globaal en noodzakelijk moderniseringsplan voor de rijkswacht dat ik in grote lijnen kan onderschrijven.

Het was inderdaad de hoogste tijd dat voldoende investeringskredieten werden vrijgemaakt, niet alleen om het verouderde materieel van de rijkswacht te vervangen, maar ook om de vorming, de organisatie, de methoden en de middelen aan de evolutie in de opdrachten aan te passen.

Een betere bewapening en een aangepast modern voertuigenpark, met goede maar ook veilige transmissiemiddelen en aangepast beschermingsmateriaal zijn een absolute noodzaak om met enig succes onze bevolking te kunnen beveiligen tegen het steeds meer toenemend geweld.

De begroting 1986 maakte het mogelijk de modernisering van de middelen aan te vatten door een versnelde vervanging van het voertuigenpark van de territoriale eenheden.

De begroting 1987 die wij nu bespreken zou moeten toelaten ook de transmissiemiddelen van de rijkswacht te moderniseren en verder uit te bouwen.

Sta mij toe, mijnheer de minister, aansluitend op de bespreking in de commissie, aan te dringen op een snelle realisatie van het BELMINGOM-telecommunicatienet.

Het hoeft geen betoog dat veilige en snelle communicatielijnen voor de rijkswacht van wezenlijk belang zijn voor een efficiënte dienstuitoefening en interventie.

Ook voor het leger en voor de rationele uitbouw van het communicatienet van het regeringscrisiscentrum is de verwezenlijking van het BELMINGOM-programma trouwens een dringende noodzaak.

De lang verwachte aankoop van kogelvrije vesten kan ik enkel toejuichen. Het uiteindelijk bekomen resultaat bewijst echter dat het in dit domein niet aangewezen was overhaast om het even welk materiaal te kopen.

Inzake personeelsbezetting heb ik met genoegen kunnen vernemen dat het tekort aan manschappen van het operationeel korps van de rijkswacht nog dit jaar zal kunnen worden weggewerkt.

Er blijft evenwel een duidelijk probleem bestaan inzake de uitoefening van de administratieve en logistieke taken. De minister wenst hier ook tot een snelle oplossing te komen en ik kan hem hierin enkel bijvallen.

Het lijkt mij onlogisch, ja zelfs onaanvaardbaar, politiemensen op te leiden om ze nadien als kok of mecaniciens te moeten gebruiken. Ook hier is een afdoende oplossing natuurlijk afhankelijk van de budgettaire mogelijkheden.

Toch meen ik dat op korte termijn een principiële beslissing moet kunnen worden getroffen, waarvan de realisatie dan zou kunnen gelijklopen met de toegekende kredieten.

Ik heb eveneens met voldoening kennis genomen van de bedoeling van de minister in het kader van de diversificatie van de officierenopleiding, toch een gemeenschappelijk deel te behouden dat moet toelaten de nodige cohesie te creëren onder de officieren met verschillende vooropleiding.

Minder gunstig was het standpunt van de minister dat er thans geen ruimte is voor een grondige herziening en aanpassing van de bezoldigingsregeling van het rijkswachtpersoneel.

Ik meen, mijnheer de minister, dat de op dit vlak beoogde aanpassing verder zou dienen te gaan dan een wegwerking van de duidelijke tekortkomingen in het geldelijk statuut.

Iedereen is het er immers over eens dat de werkomstandigheden van de rijkswachter moeilijk zijn, dat hij hiervoor niet naar verhouding wordt bezoldigd en dat dit ook waarschijnlijk mede ten grondslag ligt aan het beperkt aantal kandidaten bij de recrutering. Het komt mij dan ook noodzakelijk voor in de toekomst de nodige middelen vrij te maken voor een herwaardering van de bezoldiging van de rijkswachters.

Tenslotte wens ik mij aan te sluiten, mijnheer de minister, bij uw analyse van het bij de rijkswacht toepasselijk militair tuchtstelsel. Ook hier moeten de specifieke opdracht en de bijzondere werkomstandigheden van de rijkswacht aanleiding kunnen geven tot aangepaste regels doch met behoud van de basisprincipes van het militair tuchtstelsel.

Concluderend meen ik dat deze begroting een flinke stap is in de richting van een eigentijds en efficiënter beheer en van een betere vorming van het rijkswachtpersoneel, alsmede van de efficiënter organisatie en uitrusting van de eenheden, redenen, mijnheer de minister, waarom de PVV-fractie de Rijkswachtbegroting 1987 zal goedkeuren. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

**M. le Président.** — La parole est au chevalier de Donnée, ministre.

**M. le chevalier de Donnée,** ministre de la Défense nationale et ministre de la Région bruxelloise. — Monsieur le Président, je tiens tout d'abord à remercier la commission de la Défense nationale et plus particulièrement son président, M. Descamps, de l'intérêt qu'elle a porté aux

problèmes de la gendarmerie à l'occasion de l'examen du budget de 1987.

Ik dank de heer Vanderborcht voor zijn voortreffelijk en volledig verslag dat hij namens de commissie ter zake heeft uitgebracht. Ik meen dat hij een «trouwe» rapporteur wordt van deze commissie.

Voor ik de vragen beantwoord, wil ik even de krachtlijnen belichten die ten grondslag liggen aan deze begroting. De begroting van de Rijkswacht voor 1987 is opgesteld met de bezorgdheid om de in 1986 aangevatte inspanningen op het vlak van de veiligheid van de bevolking voort te zetten.

La modernisation de la gendarmerie, qui me semble essentielle, constitue une de mes préoccupations prioritaires en tant que ministre de la Défense nationale.

Il faut doter la gendarmerie des moyens nécessaires en personnel et en matériel, adapter la formation et l'entraînement des gendarmes, repenser les structures et les procédures afin d'augmenter le rendement et de favoriser l'intégration de la gendarmerie dans la société qu'elle doit servir.

De plus, les conditions de travail des gendarmes doivent être améliorées ainsi que leur rémunération, et ce dans le but d'intensifier leur motivation. Je reviendrai tout à l'heure sur ce problème réel que M. Van Ooteghem a longuement évoqué.

Le budget de 1986 a constitué un premier pas dans cette voie. Il a permis d'adapter la formation et l'entraînement du personnel et d'amorcer un programme considérable de renouvellement et de modernisation des moyens. En outre, une amélioration des conditions de travail a été entamée, ainsi qu'une adaptation des structures.

Le budget de 1987 permettra de poursuivre cet effort en complétant le renouvellement du matériel roulant et en amorçant le renouvellement des moyens de transmission des unités territoriales.

Les budgets de 1986 et de 1987 ne constituent cependant qu'une première étape, je tiens à rassurer MM. Descamps et Peetermans sur ce point. Si cette étape est décisive, certes, puisqu'elle engage l'avenir, elle n'en reste pas moins une première étape, un premier bond en avant, qu'il faudra avoir le courage de compléter en poursuivant, durant les prochaines années, l'ensemble des programmes de modernisation pluriannuels dont les budgets de 1986 et 1987 permettent l'amorce.

Je répondrai à présent aux diverses questions qui m'ont été posées par les intervenants.

Tout d'abord, je remercie, une nouvelle fois M. Descamps pour les mots d'encouragement qu'il a eus à mon égard; je lui en sais gré.

Comme je l'ai déjà dit, monsieur le Président, il faudra effectivement poursuivre l'effort entrepris en 1986 et 1987. Les budgets en question ont permis et permettront de lancer de vastes programmes de rééquipement dont la réalisation complète s'échelonnera sur plusieurs années pour des raisons techniques. Les propositions budgétaires pour 1988 devront tenir compte des décisions de janvier et de février 1986 si l'on ne veut éviter de diminuer le rendement enregistré et même l'effort déjà accompli.

J'ai souligné précédemment mon intention de présenter cette année encore une solution pragmatique au gouvernement afin de résoudre le problème du corps administratif et logistique, également évoqué par MM. Van Ooteghem, Eicher et De Bremaeker.

Comme vous, monsieur Descamps, je regrette qu'il ne me soit pas possible actuellement de revaloriser la rémunération des gendarmes. Je tiens toutefois à rappeler l'effort consenti l'an dernier par le gouvernement en libérant 361 millions qui ont augmenté les allocations de nuit et de week-end des gendarmes. Pouvez-vous me citer un autre ministre du gouvernement qui a pu dégager une telle somme l'année dernière afin d'améliorer le statut pécuniaire d'une partie de son personnel? La gendarmerie a donc bénéficié d'un effort spécial du gouvernement.

Ik wil vervolgens ingaan op de opmerking van de heer Van Ooteghem. Hij heeft grotendeels terecht de nadruk erop gelegd dat de bezoldiging van de rijkswachters zou moeten worden verhoogd. Ik ben dezelfde mening toegedaan. Ik meen ook dat een gedeelte van de recrutingsproblemen te verklaren is door de te lage bezoldiging in vergelijking met de hoedanigheden die men van de rijkswachters verwacht — de heer Van Ooteghem heeft ze opgesomd — en in vergelijking met hun taken.

Voor het einde van dit decennium — niet dit jaar; u kent de budgettaire randvoorwaarden — moeten we belangrijke beslissingen nemen betreffende de bezoldiging van de rijkswacht indien wij de rijkswacht als een elitekorps willen behouden.

Wat de grond betreft, mijnheer Van Ooteghem, kan ik uw analyse bezwaarlijk tegenspreken. Ik ben echter van oordeel dat u alles te scherp en te karikaturaal hebt voorgesteld. De oppositie mag zich dat veroorloven. Ik kan van u niet verwachten dat u mij voor alles toejuicht. Ik heb begrip voor uw scherpe beoordeling en zou, indien ik in uw geval was, net hetzelfde doen.

U hebt de vinger gelegd op een probleem. De regering zal in de naaste toekomst beslissingen moeten nemen ten aanzien van de rijkswacht.

U hebt gewezen op het structureel tekort in de operationele eenheden dat te wijten is aan het feit dat 1 000 rijkswachters moeten inspringen voor administratieve en logistieke taken. Wij hebben echter nog geen statuut voor personeelsleden met administratieve en logistieke taken. Ik ben van plan om nog dit jaar de regering voorstellen te doen in dit verband. Ik hoop dat wij vanaf volgend jaar het logistiek en administratief korps kunnen aanvullen met bevoegde vrijwilligers. Wij zullen de rijkswachters dan geleidelijk kunnen terugsturen naar de operationele eenheden.

Vanaf het einde van dit jaar zal ik, voor het operationeel korps, over een voltallig personeelskader beschikken. Een duizendtal leden ervan zullen echter nog in de administratieve en logistieke diensten tewerkgesteld blijven.

Ik doe een enorme inspanning om meer vrouwen te recruter. Dege-  
nen die nu reeds zijn tewerkgesteld bij de rijkswacht, worden ten eerste  
gewaardeerd. Een van de middelen om het rekruteringsstekort op te  
vangen, bestaat erin meer vrouwen aan te werven.

Ik heb ook de fysieke proeven aangepast. De resultaten die u vermeldt,  
slaan niet op deze nieuwe proeven. Wij moeten nog enkele maanden  
wachten voor wij conclusies kunnen trekken uit de nieuwe fysieke tests.  
Als blijkt dat zij nog te discriminerend zijn, dan moeten wij ze opnieuw  
aanpassen.

De rijkswacht, zoals om het even welke moderne privé-organisatie of  
openbare instelling, moet zoveel mogelijk een beroep kunnen doen op  
de medewerking van bekwame vrouwen.

De heer Van Ooteghem vindt de aanwerving van miliciens teleurstel-  
lend. Het is echter slechts een begin. Er werden er 37 ingelijfd. De  
19 Vlamingen hebben gisteren hun insignes gekregen; de 18 Franstaligen  
zullen ze begin juli krijgen.

Ik meen dat de belangstelling voor een dienst bij de rijkswacht toe-  
neemt. Gisteravond heb ik een informatievergadering in Brussel bijge-  
woond. Ik heb geen vragen uitgelokt, maar spontaan stelden jongeren  
vragen over de mogelijkheden om hun militaire dienst bij de rijkswacht  
te kunnen uitvoeren.

Ik geloof wel dat het opzet positief zal uitvallen en dat ook de  
rijkswachters zullen inzien dat de miliciens op generlei wijze concurren-  
ten zijn, maar nuttige helpers die later bij de rijkswachtreserve kunnen  
worden geaffecteerd, ofwel misschien zelfs tijdens de dienst de roeping  
zullen voelen om definitief bij de rijkswacht dienst te nemen, waardoor  
het rekruteringsprobleem enigszins kan worden verminderd. Het is nu  
echter te vroeg om al conclusies te trekken. Na een jaar zullen wij  
kunnen vaststellen hoe het allemaal werkt en hoe groot bij de bevolking  
de belangstelling is voor een militaire dienst bij de rijkswacht.

Monsieur Eicher, j'ai rencontré hier des miliciens qui ne regrettent  
absolument pas leur choix, qui réagissent même très positivement et avec  
enthousiasme à l'option qu'ils ont prise. J'ai également eu l'occasion de  
m'entretenir avec des gendarmes de carrière, hésitants au départ, dont  
certaines appréhensions ont déjà disparu. Je n'affirme évidemment pas  
qu'ils sont tous convaincus; ne me faites pas dire ce que je ne dis pas.  
Je crois cependant que les gendarmes vont se rendre compte que les  
miliciens qui ont opté pour la gendarmerie pourront les aider et feront  
mieux connaître la gendarmerie auprès du public, c'est d'ailleurs ce  
qu'un gendarme de carrière a déclaré hier soir au cours d'une interview  
télévisée.

U hebt gezegd, mijnheer Van Ooteghem, dat de rijkswacht niet vol-  
doende werk levert om de ophelderingsgraad inzake criminaliteit te  
verhogen. Een aantal dingen kunnen zeker worden verbeterd. De ophel-  
deringsgraad van de *hold-ups* is wel lichtjes gestegen de jongste tijd,  
maar ik geef toe dat hij moet worden verbeterd. Ik neem er akte van dat  
hier een grote inspanning moet worden geleverd en eventueel sommige  
opdrachten en procedures van de rijkswacht herzien.

Wat de wacht bij de ambassades betreft, ben ik ietwat sceptisch over  
de doeltreffendheid van dergelijke bewaking. Het is een probleem dat ik  
alleen maar kan bespreken met de ministers van Binnenlandse Zaken en  
van Buitenlandse Betrekkingen. Het zou nuttig zijn indien ik gedurende

de komende maanden met hen een gesprek kon hebben over het  
bestaande systeem, bekeken vanuit het standpunt van de ambassades en  
vanuit dit van de Belgische Staat, en de doeltreffendheid van het inzetten  
van de rijkswacht. Het is voor mij allemaal bespreekbaar, maar ik kan  
daarover niet alleen beslissen. Het heeft internationale repercussies en  
ik kan het alleen maar regelen in overleg met mijn collega's van Binnen-  
landse Zaken en van Buitenlandse Betrekkingen.

De heer Van Ooteghem. — Is een uitbreiding van de militaire politie  
voor dergelijke zaken niet beter?

Ridder de Donnée, minister van Landsverdediging en minister van het  
Brusselse Gewest. — Naar mijn mening niet. Wij zullen andere oplossin-  
gen moeten zoeken. Ik zal daarover hier niet uitweiden, maar ik zal  
erover praten met mijn collega's. De oplossing ligt niet, meen ik, bij de  
inzet van militaire politie. Ik ben er ook toe bereid overleg te plegen  
met de voorzitters van Kamer en Senaat om na te gaan of door een  
vermeerdering van de militaire politie in het Parlement misschien een  
aantal rijkswachters zouden kunnen vrijkomen. Ook hierover kan ik  
niet alleen beslissen, ik moet dit uitpraten met de geachte Voorzitters.  
Ik wens mij vandaag niet te binden aan een bepaalde oplossing vooraleer  
het overleg heeft plaatsgehad.

U hebt ook gezegd dat de rijkswacht niet opgewassen is tegen haar  
taken in geval van oorlog. Ik heb sedert vorig jaar nog geen oorlogsmate-  
riaal gekocht voor de rijkswacht. Wel zal de rijkswacht in geval van  
spanningen, crisis of oorlog een belangrijke rol moeten kunnen spelen  
voor de verdediging van gevoelige en strategische punten, bijvoorbeeld  
bij terroristische activiteiten die in dergelijke omstandigheden zouden  
kunnen toenemen. Ook bij guerilla-activiteiten, waarbij kleine comman-  
do's achter de frontlijnen worden geparachuteerd of wordt getracht te  
infiltreren, heeft de rijkswacht taken te vervullen.

Wij moeten dus wel nadenken over die zaken, maar met een grote dosis  
gezond verstand. Wij moeten overleg plegen met de andere machten. Ik  
meen dat niet noodzakelijk een specifieke uitrusting voor de rijkswacht  
moet worden gekocht, maar dat er eerder aan poolvorming qua uitrusting  
moet worden gedacht. Er werd echter ter zake nog geen beslissing  
genomen. Het enige wat ik met grote zekerheid kan zeggen, is dat ik  
sedert anderhalf jaar geen oorlogsmateriaal meer heb aangekocht voor  
de rijkswacht. Het probleem is reëel. Het is goed dat u het aan de orde  
bracht.

De heer De Bremeaeker heeft gezegd dat wij de rijkswacht niet afzonder-  
lijk mogen beschouwen. Hij heeft gelijk. De rijkswacht kan niet los  
worden gezien van de andere politiekorpsen zoals de gemeentelijke  
politie, de gerechtelijke politie enzovoort. Een van mijn belangrijkste  
beleidsopties bestaat erin zoveel mogelijk overleg, coördinatie en samen-  
werking tot stand te brengen met de andere politiekorpsen en onnodige  
herhaling te vermijden.

Wij hebben een tweetal commissies opgericht om structureel tot over-  
leg te kunnen overgaan. Ik geef een voorbeeld. De specificaties voor  
kogelvrije vesten werden bepaald in een gemengde commissie met Bin-  
nenlandse Zaken, waarin de gemeentelijke en gerechtelijke politie verte-  
genwoordigd zijn. Daar werd een gemeenschappelijk bestek opgemaakt.  
Wij spreken ook samen over transmissie, bewapening, procedures enzo-  
voort. Het overleg is goed op gang gekomen en ik twijfel niet aan de  
resultaten van deze samenwerking.

De heer De Bremeaeker. — Mijnheer de minister, is u bereid een  
soortgelijk overleg te plegen over de computers?

Ridder de Donnée, minister van Landsverdediging en minister van het  
Brusselse Gewest. — Als overbodig gebruik inzake de computers tech-  
nisch bewezen is, zal ik alles doen om samen met de minister van  
Justitie een enkele databank samen te stellen. Er zijn al verscheidene  
aanknopingspunten waarop ik nu technisch niet inga. Ik kan u echter  
verzekeren dat zowel bij de minister van Justitie, de minister van Binnen-  
landse Zaken als bij mezelf de wil bestaat om overbodige herhaling  
zoveel mogelijk te vermijden.

De heer De Bremeaeker heeft ook gesproken over de inschakeling van  
militairen bij de rijkswacht. Ik bestudeer het probleem van het logistiek  
en administratief korps dat op het ogenblik over 534 militairen beschikt.  
Zullen wij overgaan tot een gemengde personeelsbezetting burgers/  
militairen of enkel militairen of enkel burgers? Ik heb ter zake nog geen  
beslissing genomen, maar ik zal in de loop van dit jaar verslag uitbrengen  
bij de regering. Ik hoop dat wij volgend jaar zullen kunnen starten met  
een pragmatische oplossing die iedereen bevredigt.

M. Eicher a souligné l'accroissement spectaculaire du budget de la Gendarmerie. Elle résulte de la volonté du gouvernement d'assurer la sécurité des citoyens et, si je devais suivre M. Van Ooteghem qui se plaint, à juste titre, de la modicité des appointements actuels des gendarmes, je devrais encore augmenter ce budget de quelques milliards.

Il convient de relativiser les choses. Il est certain qu'en francs courants — qui incluent l'inflation — l'augmentation atteint le chiffre de 39,9 p.c. Par contre, si l'on considère, pour la période 1982-1986 les ordonnancements en termes constants, déduction faite de l'inflation, l'augmentation n'est que de 11,7 p.c. pour les ordonnancements et de 17 p.c. pour les engagements. Nous savons tous qu'une inflation assez forte est survenue en 1982 et qu'elle n'a décliné qu'à partir de 1983-1984. Je tenais à faire cette petite mise au point. On ne peut mélanger des pommes et des poires.

Il est vrai qu'une des préoccupations majeures du gouvernement et une des miennes, en tant que ministre non seulement de la Défense, mais aussi de la Région bruxelloise, est d'assurer la sécurité de la population après la vague de banditisme et de grand terrorisme que nous avons connue. Les réalisations budgétaires traduisent avec cohérence et connaissance cette volonté du gouvernement.

Vous dites également, monsieur Eicher, que la gendarmerie s'éloigne de la population. Si c'était vrai, ce serait regrettable. La gendarmerie, au contraire, doit être au service de cette population et s'y intégrer, et c'est précisément pour rapprocher la gendarmerie de la population que, en accord avec le Syndicat national du personnel de la gendarmerie, nous avons décidé de faire de 1987 l'« Année du gendarme ».

Tant l'état-major que les syndicats organiseront une série de manifestations de différents types pour mieux faire connaître la gendarmerie au grand public; ces manifestations ont d'ailleurs déjà commencé dans certains districts et certaines régions.

Mais les principaux agents de notoriété de la gendarmerie sont évidemment les gendarmes eux-mêmes, sur le terrain; ils portent tous une responsabilité personnelle dans la bonne image de leur corps; je crois qu'ils en sont bien conscients.

Au passage, je tiens aujourd'hui encore à rendre hommage au personnel de la gendarmerie qui, dans des circonstances difficiles, assume des tâches délicates et dangereuses avec énormément de dévouement. Il est extrêmement motivant pour moi, ministre de la Défense, de pouvoir travailler avec un corps d'une telle qualité et à ce point motivé.

Vous m'avez demandé, monsieur Eicher, à quel stade nous nous trouvons en ce qui concerne l'audit.

Le rapport a été remis au ministre de l'Intérieur. C'est donc à lui qu'il appartient d'en présenter les résultats, accompagnés de ses commentaires, au gouvernement et de le faire ensuite connaître au Parlement. Tout ce que je puis vous dire, c'est qu'aucune des mesures préconisées dans ce rapport, quelque soit le jugement qu'on porte sur celles-ci, n'est en contradiction avec les mesures que j'ai prises depuis un an et demi pour moderniser la gendarmerie.

J'ai déjà abordé les difficultés de recrutement.

Elle sont, en partie, dues à des problèmes de rémunération, bien que d'autres éléments puissent également jouer un rôle. Je fais d'ailleurs effectuer une étude de ces questions, mais ne dispose pas encore des résultats.

J'en arrive à la raison du déficit des unités territoriales.

En fait, un millier de gendarmes sont affectés à des services administratifs et je le déplore autant que vous, mais n'y peux rien changer pour le moment.

Vous avez également soulevé le problème du statut militaire. Je crois que les règlements de discipline doivent être adaptés aux conditions spécifiques de la gendarmerie et que, par conséquent, des assouplissements et des simplifications sont nécessaires. Je me bats pour les faire aboutir, d'ailleurs dans un excellent climat de coopération avec les syndicats de la gendarmerie. J'ai encore pu le constater à Ypres, samedi.

A mon sens, la gendarmerie doit garder « un » caractère militaire, car elle ne peut opérer efficacement sans une collaboration étroite avec les autres forces armées. Il faut cependant qu'elle ait un statut, un règlement disciplinaire bien particuliers, compte tenu de la spécificité de la profession de gendarme. Je suis donc d'accord sur ce point.

Le règlement de discipline doit être dépoussiéré et modernisé. Nous y travaillons, en collaboration étroite et en très bonne entente avec les syndicats, même si nous ne sommes pas toujours d'accord sur tout.

En tout cas, j'entretiens, avec les syndicats de la gendarmerie, un dialogue sincère et loyal. Cela compte beaucoup pour que de bonnes relations puissent exister entre un ministre et les organisations représentatives du personnel.

Vous avez, monsieur Eicher, posé une série de questions relativement précises concernant la brigade de Liège. Je vous demande de m'autoriser à y répondre par écrit, de manière circonstanciée.

En ce qui concerne l'emploi du temps actuel des miliciens, je vous signale que les premiers néerlandophones viennent de terminer l'entraînement à Gand le 30 mai et que, pour les francophones, il est en cours jusqu'au 30 juin. Ensuite, ces miliciens seront affectés dans des brigades territoriales, non pas de leur domicile, mais suffisamment proches de leur domicile pour qu'ils puissent loger chez eux.

Leur état d'esprit me semble bon et l'on ne m'a signalé aucun incident, ce qui prouve la qualité de l'accueil dans les centres d'instruction. Je puis, de toute façon, vous assurer que je suis le déroulement de cette opération au jour le jour.

En ce qui concerne les bâtiments de la brigade de Butgenbach, je souhaiterais également pouvoir vous répondre par écrit, avec votre permission, monsieur le sénateur.

Pour le reste, je puis vous annoncer que je passerai la commande du matériel de radio cette année encore sauf, bien entendu, incident technique ou retard administratif imprévu. Les livraisons débiteront donc dans un an environ car il faut tenir compte des délais de construction de ce matériel, comme l'a très justement souligné le sénateur Descamps. Il va de soi que je ne puis travailler plus vite que les firmes ne peuvent produire.

Je pense avoir ainsi répondu, monsieur Eicher, à l'essentiel de vos préoccupations.

Ik reageer nog even op de aanmoedigende uiteenzetting van senator Peetermans. Ik deel zijn bezorgdheid inzake de realisatie van het BELMINCOM-telecommunicatienet. Ik beschouw dat als een prioritaire programma voor het leger, dat ondanks de besparingen op de begroting van Landsverdediging, zal worden uitgevoerd. Hiervoor zullen in de begroting van Landsverdediging 1987 de nodige kredieten worden ingeschreven.

Inzake het administratief en logistiek korps heb ik mijn mening al toegelicht. Hier is een dringende oplossing noodzakelijk.

Ik sluit mij tevens aan bij de vaststelling dat de rijkswachters niet steeds worden bezoldigd naar gelang van de geleverde prestaties. Daarover bestaat hier eensgezindheid. Ik beschik dit jaar echter niet over de nodige financiële middelen om zulks te verhelpen. Ik betreur dat, maar het is een feit, en een feit weegt zwaarder door dan de wens van een minister. Hiervoor moet er op middellange termijn een oplossing komen.

En guise de conclusion, je souhaiterais vous rappeler qu'il m'incombe, en tant que responsable de l'organisation et de la gestion de la gendarmerie, de mettre à la disposition de mes collègues de la Justice et de l'Intérieur un service de police national bien structuré, équipé, formé, entraîné et capable, en coordination avec les autres services de police de notre pays, d'assurer avec le meilleur rendement possible, la sécurité et la tranquillité de la population.

Le budget qui vous est présenté aujourd'hui concrétise la volonté du gouvernement de poursuivre la modernisation de la gendarmerie, dans le cadre plus général de l'optimisation globale de notre système de police. (Applaudissements sur les bancs de la majorité.)

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Vraagt niemand meer het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de bespreking van de artikelen van het ontwerp van wet.

Personne ne demandant la parole dans la discussion des articles du tableau, je les mets aux voix.

Daar niemand het woord vraagt in de bespreking van de artikelen van de tabel, breng ik deze in stemming.

— Ces articles sont successivement mis aux voix et adoptés. (Voir documents nos 5-X-1 et 2, session 1986-1987, du Sénat.)

Deze artikelen worden achtereenvolgens in stemming gebracht en aangenomen. (Zie stukken nrs. 5-X-1 en 2, zitting 1986-1987, van de Senaat.)

M. le Président. — Les articles du projet de loi sont ainsi rédigés :

*Crédits pour les dépenses courantes (titre I)  
et crédits pour les dépenses de capital (titre II)*

Article 1<sup>er</sup>. § 1<sup>er</sup>. Il est ouvert, pour les dépenses de la Gendarmerie, afférentes à l'année budgétaire 1987 des crédits s'élevant aux montants ci-après (en millions de francs) :

|                           | Crédits dissociés     |                      |                       |
|---------------------------|-----------------------|----------------------|-----------------------|
|                           | Crédits non dissociés | Crédits d'engagement | Crédits d'ordonnement |
| Titre I                   |                       |                      |                       |
| Dépenses courantes . . .  | 18 140,1              | 143,3                | 192,8                 |
| Titre II                  |                       |                      |                       |
| Dépenses de capital . . . | 386,1                 | 1 493,8              | 1 035,4               |
| Totaux . . . . .          | 18 526,2              | 1 637,1              | 1 228,2               |

Ces crédits sont énumérés aux titres I et II du tableau annexé à la présente loi.

§ 2. Les allocations de base qui résultent de la ventilation des crédits entre divisions organiques et programmes d'activités, telles qu'elles sont reprises dans les tableaux de moyens budgétaires du programme justificatif, font l'objet d'un suivi comptable.

§ 3. Lorsque la décomposition entre division organiques ou programmes est opérée dans les tableaux de moyens budgétaires, le ministre, ou le fonctionnaire qu'il délègue à cet effet, peut, dans la limite de chacun des crédits ouverts au tableau de la loi, procéder à une redistribution des allocations de base.

§ 4. Le contrôleur des engagements et la Cour des comptes veillent à ce que les dépenses soient correctement imputées sur les allocations de base et à ce que ces dernières ne soient pas dépassées, compte tenu le cas échéant des redistributions opérées conformément au § 3.

*Kredieten voor de lopende uitgaven (titel I)  
en voor de kapitaaluitgaven (titel II)*

Artikel 1. § 1. Voor de uitgaven van de rijkswacht voor het begrotingsjaar 1987 worden kredieten geopend ten bedrage van (in miljoen franken) :

|                        | Gesplitste kredieten      |                       |                        |
|------------------------|---------------------------|-----------------------|------------------------|
|                        | Niet-gesplitste kredieten | Vastleggingskredieten | Ordonnancingskredieten |
| Titel I                |                           |                       |                        |
| Lopende uitgaven . . . | 18 140,1                  | 143,3                 | 192,8                  |
| Titel II               |                           |                       |                        |
| Kapitaaluitgaven . . . | 386,1                     | 1 493,8               | 1 035,4                |
| Totalen . . . . .      | 18 526,2                  | 1 637,1               | 1 228,2                |

Deze kredieten worden opgesomd onder de titels I en II van de bij deze wet gevoegde tabel.

§ 2. De basisallocaties die voortvloeien uit de verdeling van de kredieten over organisatieafdelingen en activiteitenprogramma's, zoals ze herkomen worden in de tabellen van de begrotingsmiddelen van het verantwoordingsprogramma, zijn het voorwerp van een boekhoudkundige opvolging.

§ 3. Wanneer de uitsplitsing tussen organisatieafdelingen of programma's gemaakt wordt in de tabellen van de begrotingsmiddelen, kan de Minister of de gedelegeerde ambtenaar, binnen de grens van elk van de kredieten geopend in de wetstabel, overgaan tot een herverdeling van de basisallocaties.

§ 4. De controleur der vastleggingen en het Rekenhof zien erop toe dat de uitgaven op de basisallocaties juist worden aangerekend en zorgen bovendien ervoor dat deze laatste, eventueel rekening houdend met de overeenkomstig § 3 doorgevoerde herverdelingen, niet overschreden worden.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 2. Les ordonnancements sur les dépenses engagées au cours des années budgétaires 1985 et antérieures, à charge des articles dont le numérotage a été modifié entre-temps, peuvent être imputés à charge des crédits correspondants du budget de l'année 1987.

Art. 2. De ordonnancerings van de uitgaven die in de loop van het begrotingsjaar 1985 en van vorige begrotingsjaren werden vastgelegd ten laste van artikels waarvan de nummering inmiddels gewijzigd werd mogen worden aangerekend op de overeenstemmende artikels van de begroting voor het jaar 1987.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 3. Les indemnités pour frais funéraires, ainsi que les allocations de naissance, peuvent faire l'objet d'ordonnances d'ouvertures de crédit au même titre que les dépenses fixes.

Art. 3. De vergoedingen voor begrafenis kosten, alsmede het kraamgeld, mogen het voorwerp van ordonnantiën van kredietopening zijn zoals de vaste uitgaven.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 4. Le ministre de la Défense nationale est autorisé à liquider des avances provisionnelles sur l'indemnisation à charge de l'Etat du chef de dommages subis par des membres du personnel ou par des tiers.

Art. 4. De minister van Landsverdediging is ertoe gemachtigd op de schadeloosstelling ten laste van de Staat ingevolge schade, geleden door leden van het personeel of door derden, provisionele voorschotten te betalen.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 5. Par dérogation aux dispositions de l'article 5 de la loi du 28 juin 1963 modifiant et complétant les lois sur la comptabilité de l'Etat, les crédits inscrits aux articles énumérés ci-après peuvent porter sur des sommes qui seront dues par l'Etat du chef d'obligations nées à sa charge au cours d'années antérieures à l'année budgétaire :

Titre I, article 11.03, uniquement pour ce qui concerne les indemnités pour accidents du travail ;

Titre I, article 12.01 ;

Titre I, article 12.05, uniquement pour ce qui concerne les indemnités pour dégâts matériels ;

Titre I, article 12.26, uniquement pour ce qui concerne les fournitures effectuées par des pharmaciens civils ou agréés et les prothèses dentaires et chirurgicales ;

Titre I, article 33.05.

Art. 5. In afwijking van de bepalingen van artikel 5 van de wet van 28 juni 1963 tot wijziging en aanvulling van de wetten op de rijkscomptabiliteit, mogen de kredieten die op de hierna opgesomde artikels ingeschreven zijn sommen beogen die de Staat zal verschuldigd zijn wegens verbintenissen ontstaan te zijnen laste tijdens jaren die aan het begrotingsjaar voorafgaan :

Titel I, artikel 11.03, slechts wat de vergoedingen voor arbeidsongevallen betreft ;

Titel I, artikel 12.01;

Titel I, artikel 12.05, slechts wat de vergoedingen voor materiële schade betreft;

Titel I, artikel 12.26, slechts wat de leveringen gedaan door burger- of aangenomen apothekers alsmede tand- en heelkundige prothesen betreft;

Titel I, artikel 33.05.

— Adopté.

Aangenomen.

#### *Section particulière (titre IV)*

Art. 6. Les opérations effectuées sur les fonds spéciaux figurant au titre IV du tableau joint à la présente loi sont évaluées à 3 800 000 francs pour les recettes et à 6 000 000 de francs pour les dépenses.

#### *Afzonderlijke sectie (titel IV)*

Art. 6. De verrichtingen op de speciale fondsen die voorkomen in titel IV van de tabel gevoegd bij deze wet, worden geraamd op 3 800 000 frank voor de ontvangsten en op 6 000 000 frank voor de uitgaven.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 7. Le mode de disposition des avoirs mentionnés aux fonds inscrits au titre IV du tableau joint à la présente loi est indiqué en regard du numéro de l'article se rapportant à chacun d'eux.

Les fonds dont les dépenses sont soumises au visa préalable de la Cour des comptes sont désignés par l'indice A.

Art. 7. De wijze van beschikking over het tegoed vermeld voor de fondsen ingeschreven in titel IV van de tabel gevoegd bij deze wet wordt aangeduid naast het nummer van het artikel dat betrekking heeft op elk dezer.

De fondsen waarvan de uitgaven aan het voorafgaand visum van het Rekenhof worden overgelegd zijn door het teken A aangeduid.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.

Wij stemmen later over het ontwerp van wet in zijn geheel.

PROJET DE LOI REAJUSTANT CERTAINES NOMINATIONS ET PORTANT D'AUTRES MESURES ADMINISTRATIVES PARTICULIÈRES À L'OFFICE CENTRAL D'ACTION SOCIALE ET CULTURELLE AU PROFIT DES MEMBRES DE LA COMMUNAUTE MILITAIRE (OCASC)

#### *Discussion générale et vote des articles*

ONTWERP VAN WET HOUDENDE HERSCHIKKING VAN SOMMIGE BENOEMINGEN EN ANDERE BIJZONDERE ADMINISTRATIEVE MAATREGELEN BIJ DE CENTRALE DIENST VOOR SOCIALE EN CULTURELE ACTIE TEN BEHOEVE VAN DE LEDEN VAN DE MILITAIRE GEMEESCHAP (CDSCA)

#### *Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen*

M. le Président. — Nous abordons l'examen du projet de loi réajustant certaines nominations et portant d'autres mesures administratives particulières à l'Office central d'action sociale et culturelle au profit des membres de la communauté militaire (OCASC).

Wij vatten de beraadslaging aan over het ontwerp van wet houdende herschikking van sommige benoemingen en andere bijzondere administratieve maatregelen bij de Centrale Dienst voor sociale en culturele actie ten behoeve van de leden van de militaire gemeenschap (CDSCA).

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

La parole est au rapporteur.

M. Nicolas, rapporteur. — Je me réfère à mon rapport, monsieur le Président.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer De Bremeaeker.

De heer De Bremeaeker. — Mijnheer de Voorzitter, het wetsontwerp «houdende herschikking van sommige benoemingen en andere bijzondere administratieve maatregelen bij de Centrale Dienst voor sociale en culturele actie ten behoeve van de leden van de militaire gemeenschap» beoogt een algemene reorganisatie van de CDSCA ten einde een aantal problemen te regelen die gedurende de voorbije jaren verkeerd zijn gegroeid.

Krachtens artikel 6 van het koninklijk besluit van 3 oktober 1978 tot vaststelling van het statuut van het CDSCA-personeel kon de minister van Landsverdediging gedurende een periode van zes maanden zekere afwijkingen toestaan voor de eerste benoemingen. Het ging hier om afwijkingen van de bepalingen met betrekking tot de aanwerving en de bevordering, vastgelegd bij koninklijk besluit van 2 oktober 1937 houdende het statuut van het rijkspersoneel.

De toenmalige ministers namen echter de bijzondere benoemingsvoorwaarden, bepaald in de bijlage bij het koninklijk besluit van 1978 niet ten volle in acht.

Omdat de CDSCA bij zijn oprichting door de wet van 10 april 1973 gerangschikt werd in categorie B van de instellingen bedoeld door de wet van 16 maart 1954, moest hij, zoals de andere instellingen van openbaar nut, gecontroleerd worden door het Rekenhof.

Ingevolge het door bepaalde ministers niet in acht nemen van de bijzondere benoemingsvoorwaarden, bepaald in de bijlage bij het koninklijk besluit van 1978, betwist het Rekenhof sommige benoemingen. Een aantal ambtenaren bevinden zich bijgevolg in een weinig benijdenswaardige toestand van rechtsonzekerheid. Sommige ambtenaren, van wie de benoeming door het Rekenhof betwist werd, zijn inmiddels al met pensioen. Het feit dat zij geen normaal pensioen krijgen, maar een voorschot, vergemakkelijkt de toestand niet.

Het wetsontwerp streeft een algemene reorganisatie van de CDSCA na zodat orde op zaken kan worden gesteld.

De Socialistische Partij, ofschoon in de oppositie, heeft begrip voor de goede zaken door de huidige regering tot stand gebracht, en als dusdanig staat zij in principe positief tegenover dit wetsontwerp.

Onze partij heeft echter twee wensen. Tijdens de bespreking in de commissie voor de Defensie is gebleken dat de minister er zijn instemming mee betuigde. Voor de goede gang van zaken formuleren wij die wensen toch nog in deze openbare vergadering ten einde publiek van de minister een bevestigend antwoord te krijgen.

Onze eerste wens betreft de regularisering van de gepensioneerden. We vragen de minister van Landsverdediging wat de precieze draagwijdte is van de zinsnede «... dat die gevallen door het wetsontwerp hun beslag zullen krijgen». Die zin staat in het verslag van de Kamer op pagina 6, zesde alinea.

Onze tweede wens betreft de totstandkoming van een gezonde taalverhouding in het personeelsbestand. Deze gezonde taalverhouding betreft:

1° De nieuwe personeelsformatie van 275 personen, die in vergelijking met het huidig personeelsbestand van 284 eenheden wordt afgeslankt;

2° Het 640-man sterk contractueel personeel;

3° Het personeelsbestand van de in Keulen gevestigde diensten, dat uiteraard in de punten 1° en 2° begrepen is;

4° De stagiairs,

Een juiste taalverhouding in het personeelsbestand is volgens ons 55 Nederlandstaligen tegenover 45 Franstaligen, dit op basis van de taalverhouding van de te verzorgen diensten, en ter verbetering van de oorspronkelijke 51/49 verhouding.

Hieraan knopen wij natuurlijk de totstandkoming van die 55/45 verhouding op alle niveaus vast. Mijnheer de minister, hiervoor wensen wij ook uw uitdrukkelijke instemming.

Indien u in deze openbare vergadering uw houding tijdens de commissievergadering bevestigt, zal de SP het wetsontwerp goedkeuren. (Applaus op verschillende banken).

M. le Président. — La parole est à M. Eicher.

**M. Eicher.** — Monsieur le Président, le projet de loi dont il est question, réajustant certaines nominations et portant d'autres mesures administratives particulières à l'OCASC, a été adopté sans difficulté par nos collègues de la Chambre.

Le souhait que je formule, au nom du groupe socialiste de notre assemblée, est qu'il connaisse un sort semblable au Sénat.

Nous avons exprimé, au cours des travaux de commission, deux demandes de précision.

La première concernait l'article 2 du projet relatif à la validation de la nomination de certains agents qui, jusqu'au 1<sup>er</sup> janvier 1979, avaient été recrutés par contrat.

Afin d'éclaircir la portée des dispositions prévues par le texte, il nous a paru utile que le ministre précise que doivent être considérés comme ayant la fonction et le grade, les agents qui étaient rémunérés selon l'échelle correspondante du statut pécuniaire du personnel des ministères.

Vous avez, monsieur le ministre, bien voulu nous répondre que vous partagiez notre point de vue concernant l'interprétation et l'application des dispositions de cet article. Nous vous savons gré de cette précision importante.

La seconde avait trait au contenu des tableaux indiquant les effets de l'application du projet, sur les agents concernés. Il nous a semblé utile de préciser à leur propos que, tels qu'ils nous avaient été transmis par la Chambre, ils ne tenaient pas compte de la situation nouvelle créée par l'amendement déposé par notre collègue Robert Denison, et qui vise à prendre en compte l'expérience acquise, depuis le 1<sup>er</sup> janvier 1979, par les membres du personnel qui, bien que porteurs du diplôme exigé n'avaient pas l'expérience requise à la date de leur nomination à un grade déterminé.

Vous avez, sur ce point également, monsieur le ministre, bien voulu reconnaître que les tableaux qui nous avaient été soumis, devront être réadaptés, après l'adoption du projet de loi par notre assemblée, compte tenu de l'amendement adopté par la Chambre et de l'application des dispositions de l'article 2.

Nous ne doutons pas qu'il en sera fait ainsi que vous l'avez déclaré et satisfaits de ces quelques précisions qui nous semblaient utiles, nous voterons avec vous ce projet sur le contenu duquel nous n'avons aucune objection à formuler. *(Applaudissements sur de nombreux bancs.)*

**De Voorzitter.** — Het woord is aan minister de Donnée.

**Ridder de Donnée,** minister van Landsverdediging en minister van het Brusselse Gewest. — Mijnheer de Voorzitter, in antwoord op het betoog van de heer De Bremaeker bevestig ik wat ik in de commissie voor de Defensie zegde.

De toestand van de personeelsleden die al met pensioen zijn zal op het ogenblik van de inwerkingtreding van de wet worden geregeld. De betrokken personeelsleden zullen een pensioen ontvangen vanaf het tijdstip dat zij pensioengerechtigd zijn. Hun pensioen zal worden berekend op basis van de rang die hun zal worden toegekend in uitvoering van deze wet.

Ik bevestig ook volkomen wat in het verslag staat in verband met de taalkaders.

Je confirme également, monsieur Eicher, l'interprétation que vous donnez de l'article 2; les tableaux avaient, en effet, été établis avant l'adoption de l'amendement de M. Denison. Ainsi que je l'ai indiqué à M. Péciaux et à vous-même, en commission, ils seront adaptés en fonction du susdit amendement.

Monsieur le Président, comme je crois comprendre que la Haute Assemblée est prête à adopter ce projet de loi à l'unanimité, je ne puis m'empêcher de la remercier vivement de sa confiance. *(Applaudissements sur les bancs de la majorité.)*

**M. le Président.** — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Vraagt niemand meer het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de bespreking van de artikelen van het ontwerp van wet.

Artikel één luidt:

**Artikel 1.** De ministeriële besluiten die tussen 7 december 1978 en 6 juni 1979 uitgevaardigd zijn om voor de eerste maal te voorzien in de betrekkingen bij de Centrale Dienst voor sociale en culturele actie ten behoeve van de leden van de militaire gemeenschap worden gevalideerd overeenkomstig de hierna volgende nadere regels:

1° De benoeming van de personeelsleden in een graad waarvoor zij niet het vereiste diploma bezitten, wordt veranderd in een benoeming in het niveau dat overeenkomt met het diploma waarvan zij houder zijn, en in de graad die overeenkomt met de opgedane nuttige ervaring, waarbij de sedert de benoeming bij de Dienst opgedane ervaring mede in aanmerking wordt genomen;

2° De benoeming van de personeelsleden in een graad waarvoor zij het vereiste diploma bezitten maar die onvoldoende nuttige ervaring hadden op de datum van de benoeming, wordt gevalideerd rekening houdend met de nuttige ervaring opgedaan sedert 1 januari 1979 tot op de datum van de inwerkingtreding van deze wet;

3° De benoeming in de graad die hun aanvankelijk is toegekend, wordt gevalideerd voor de personeelsleden die sedert 1 januari 1979 geslaagd zijn voor een door de vaste wervingssecretaris georganiseerd bevorderingsexamen;

4° De benoeming in een bevorderingsgraad in niveau I van de personeelsleden die geen houder zijn van een diploma dat vereist is om in dat niveau aangeworven te worden, maar die, vóór hun benoeming bij de Dienst, in de hoedanigheid van rijksambtenaar, reeds titularis waren van een graad van niveau I gedurende een periode die ten minste gelijk was aan die van de vereiste ervaring, wordt gevalideerd;

5° De benoeming in de graad van conducteur van de personeelsleden wier diploma gelijkgesteld is met dat van industrieel ingenieur, wordt gevalideerd;

6° De benoeming van de personeelsleden in een graad waarvoor zij sedert 1 januari 1979 het vereiste diploma hebben voorgelegd, wordt gevalideerd.

**Article 1<sup>er</sup>.** Les arrêtés ministériels pris entre le 7 décembre 1978 et le 6 juin 1979 en vue de pourvoir pour la première fois aux emplois de l'Office central d'action sociale et culturelle au profit des membres de la communauté militaire, sont validés selon les modalités ci-après:

1° La nomination des membres du personnel à un grade pour lequel ils ne sont pas porteurs du diplôme requis est modifiée en une nomination au niveau correspondant au diplôme dont ils sont porteurs et au grade correspondant à l'expérience utile acquise, l'expérience acquise depuis la nomination à l'Office étant prise en considération;

2° La nomination des membres du personnel à un grade pour lequel ils sont porteurs du diplôme requis mais qui n'avaient pas l'expérience requise suffisante à la date de la nomination, est validée, en tenant compte de l'expérience utile acquise depuis le 1<sup>er</sup> janvier 1979 jusqu'à la date d'entrée en vigueur de la présente loi;

3° La nomination au grade qui leur a été initialement attribué est validée pour les membres du personnel qui ont réussi depuis le 1<sup>er</sup> janvier 1979 un examen de promotion organisé par le secrétaire permanent de recrutement;

4° La nomination à un grade de promotion au niveau I des membres du personnel qui ne sont pas porteurs d'un diplôme requis pour être recrutés à ce niveau, mais qui, avant leur nomination à l'Office, étaient déjà titulaires, en qualité d'agent de l'Etat, d'un grade du niveau I durant une période au moins égale à celle de l'expérience requise, est validée;

5° La nomination au grade de conducteur des membres du personnel dont le diplôme a été assimilé à celui d'ingénieur industriel, est validée;

6° La nomination des membres du personnel à un grade pour lequel ils ont produits depuis le 1<sup>er</sup> janvier 1979 le diplôme requis, est validée.

— Aangenomen.

Adopté.

**Art. 2.** De tussen 7 december 1978 en 6 juni 1979 verrichte benoemingen, bedoeld in artikel 8, § 1 of § 2, van het koninklijk besluit van 3 oktober 1978 tot vaststelling van het statuut van het personeel van de Centrale Dienst voor sociale en culturele actie ten behoeve van de leden van de militaire gemeenschap, worden gevalideerd in zover zij in overeenstemming zijn met het ministerieel besluit van 9 februari 1979

ter bepaling voor de toepassing van artikel 8, § 3, van genoemd koninklijk besluit, van de gelijkwaardigheid inzake graad en niveau.

Het eerste lid is van toepassing op de benoemingen van de personeelsleden die bij overeenkomst aangeworven waren tussen 10 april 1973 en 1 januari 1979.

Art. 2. Les nominations faites entre le 7 décembre 1978 et le 6 juin 1979 qui sont visées par l'article 8, § 1<sup>er</sup> ou § 2, de l'arrêté royal du 3 octobre 1978 fixant le statut du personnel de l'Office central d'action sociale et culturelle au profit des membres de la communauté militaire, sont validées dans la mesure où elles sont conformes à l'arrêté ministériel du 9 février 1979 déterminant, pour l'application de l'article 8, § 3, dudit arrêté royal, l'équivalence de grade et de niveau.

Le premier alinéa est applicable aux nominations dont ont bénéficié des membres du personnel qui avaient été recrutés par contrat entre le 10 avril 1973 et le 1<sup>er</sup> janvier 1979.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 3. De toepassing van de artikelen 1 en 2 mag niet tot gevolg hebben dat de graad waarin de benoeming gevalideerd wordt minder hoog is dan de graad waarvan de betrokken personeelsleden titularis waren in een ministerie of in een instelling van openbaar nut vóór hun benoeming bij de Centrale Dienst voor sociale en culturele actie ten behoeve van de leden van de militaire gemeenschap.

Art. 3. L'application des articles 1<sup>er</sup> et 2 ne peut avoir pour effet que le grade auquel la nomination est validée soit moins élevé que le grade dont les membres du personnel intéressés étaient titulaires dans un ministère ou dans un organisme d'intérêt public avant leur nomination à l'Office central d'action sociale et culturelle au profit des membres de la communauté militaire.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 4. De inaanmerkingneming van in de privé-sector verrichte diensten voor de vaststelling van de wedde van sommige personeelsleden van de Dienst, waarvoor de minister van Openbaar Ambt zijn instemming heeft gegeven met het oog op de toepassing van artikel 9, § 2, van het koninklijk besluit van 3 oktober 1978, wordt bevestigd.

De inaanmerkingneming van bedoelde diensten wordt gehandhaafd in geval van overplaatsing van het personeelslid naar een ministerie, naar een andere instelling van openbaar nut dan de Dienst of naar een andere openbare dienst.

Art. 4. La prise en considération de services accomplis dans le secteur privé pour la fixation du traitement de certains membres du personnel de l'Office, au sujet de laquelle le ministre de la Fonction publique a donné son accord en vue de l'application de l'article 9, § 2, de l'arrêté royal du 3 octobre 1978, est confirmée.

La prise en considération desdits services est maintenue en cas de transfert du membre du personnel à un ministère, à un organisme d'intérêt public autre que l'Office ou à un autre service public.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 5. De anciënniteit die de betrokken personeelsleden in hun oude graad verkregen hebben wordt geacht verkregen te zijn in hun nieuwe graad.

Art. 5. L'ancienneté que les membres du personnel intéressés ont acquise dans leur ancien grade est considérée comme étant acquise dans leur nouveau grade.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 6. De toepassing van deze wet mag geen aanleiding geven tot terugvordering op de betrokken personeelsleden.

Art. 6. L'application de la présente loi ne peut avoir pour effet que les membres du personnel soient tenus d'effectuer des remboursements.

— Aangenomen.

Adopté.

M. le Président. — Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.

We stemmen later over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Nous poursuivrons nos travaux cet après-midi à 14 heures.

Wij zetten onze werkzaamheden vanmiddag te 14 uur voort.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(La séance est levée à 12 heures.)

(De vergadering wordt gesloten te 12 uur.)

2140